

Ratione concipere, nisi rem materialem, & ut cetera omnis per aliquam analogiam, & proportionem ad illa corpori intell. concipiatur. Huius autem evidenter si experimentum non possumus aliunde rationem reddere, nisi quia modus concipiendi connaturalis rei sequitur modum effendi. Imo si hoc experimur in actuali teriali, vel ordinem, non sicut est ad essentiam & substantiam eius, sed ad statum connaturalem & conformem effientia, multò magis habebit verum in modo effendi omnino effentia, qualis est potestitalias illa, & essentialis compagio, qua in omni creatura substantia reperitur.

XVI,

Quod si forte dicatur id accidere in anima nostra coniuncta corpori, quia per illud sumit species medijsphantasmatis: Rerpondebimus in primis, hoc praeceps & solitaria sumptum non facta esse, nam experimur præterea, etiam post acceptas huiusmodi species non posse intellectum liberis eis vti, sine aliqua dependencia & confortiophantasmatum, cum tamen anima separata a corpore liberè posset ut illis specibus, quas per corpus accepit: ergo signum est modum intelligendi accommodari modo effendi, non solum quoad receptionem specierum, sed etiam quoad vium earum, & modum formandi conceperus. Imo propter animam coniunctam non debentur naturaliter aliae species, quia non potest naturaliter eis vti, propter modum effendi quem habet. Sic igitur ex hoc experimento sumitur indicium, quod in omni re intellectuali modus intelligendi est accommodatus modo effendi. Quod etiam propria ratione & a priori confirmari potest, quia facultas intelligendi est proprietas consequens ipsum esse substantie immaterialis: ergo consentaneum rationi est vt modus huius facultatis, & yus eius sit proportionatus modo ipsius esse, item species, quae sunt principia proxima intelligendi, quando connaturales sunt, recipiunt iuxta modum intelligentis, in quo recipiuntur, iuxta vulgare axiomam: ergo ex hoc etiam capite modus intelligendi erit accommodatus modo effendi intelligentis.

XVII,

Tandem ex eadem experientia intelligi potest, omnem intellectum habere aliquod obiectum maximum proportionatum suis viribus, suoque intelligibili modo, & idcirco per illud, velad proportionem eius, reliqua omnia percipere. Vnde si sunt inferioris ordinis, non solum perfecte ea percipi, sed etiam aliquo modo ad altiorum ordinem ea eleuat, vt illa perfecte cognoscat: si vero sunt superioris ordinis, ea sibi accommodat, & imperfectioni modo concipi; & si nimis improporationata sunt, solum per analogiam & proportionem ad propria & proportionata obiecta ea potest comprehendere, si naturali modo intelligat. Hoc autem postremo modo comparatur quilibet intellectus creatus ad diuinum esse: & ideo non potest naturaliter illud prout in se est videre. Asumptum declaratur in supremo, & infimo intellectu, ex quibus sumi potest argumentum, idem esse, & proportionato modo in intermedij. Intellectus ergo diuinum suam substantiam & naturam habet ut obiectum maximum proportionatum: imo, ut infra dicemus, ad quantum aliquo modo, quatenus in illo & per illud reliqua omnia intelligit: vnde quia reliqua omnia sunt illo inferiora, aliquo modo eleuantur ad esse diuinum, vt per illud perfecte cognoscantur: respectu autem intellectus diuinum, nullum est intellectu-

A gibile obiectum quod sit ordinis superioris, & ideo in eo non habet locum imperfectus cognoscendi modus, Intellectus autem humanus corpori coniunctus, ideo est infimus & potentialis, vt nec secundum ipsum, nec substantiam animæ sua habeat pro objecto proportionato, sed solum materiale ens, quod per sensum aliquo modo percipi possit, quod est infimum obiectum intelligibile, & in potentia tantum, & ideo nullum fingi potest obiectum minus perfectum, quod ab hoc intellectu inferiori aliquo modo percipi possit: obiecta autem superiora non possunt ab hoc intellectu naturaliter cognosci prout in se sunt, sed tamen per analogiam & proportionem ad suum obiectum proportionatum.

Hinc ergo colligimus intelligentias separatas à corporibus, sub quibus anima rationalis separata comprehenditur, habere aliquod obiectum proportionatum, quod esse non potest nisi propria substantia respectiva, seu comparatione proprii intellectus. Nam cum talis substantia sit actu intelligibilis, & intellectu ratione sua perfectio, videtur in ratio e obiecti intelligibilis maxime proportionata & commensurata sua facultati intelligendi: est ergo omnis substantia separata obiectum quasi proprium & maximè proportionatum sibi intellectus: ergo omnia superiora intelligit ad modum huius obiecti proportionati, & sua capacitatibz illa accommodando: ergo si obiectum sit ita excellens ut sit omnino superioris ordinis, sicut est Deus, & habens modum effendi omnino diuerlum, non poterit illud prout in se est, naturaliter cognoscere. Et confirmatur hoc, nam multò magis excedit Deus in ratione obiecti intelligibilis omnem intellectum creatum, quam excedant substantias immateriales creatæ intellectu corpori coniunctum: & similius maior est improposito interactualitatem diuinæ esse, & potentialitatem spiritus creati, quam si huius ad res materiales: sed propter has improprietas non potest intellectus corpori coniunctus videre aut concepire naturaliter substantias spirituales creatas prout in se sunt: ergo multò minus poterit intellectus creatus sua naturali via cognoscere, aut videre Deum prout in se est.

C Hic ergo discursus cum omnibus quæ in illius declaratione diximus, satis videtur efficax ad praeditam veritatem confirmandam. Quia vero contra illum obiectum Scot. in 2. dist. 3. q. 9. & in 4. dist. 49. q. 11. & quodlib. 14. ar. 2. omnia reducuntur ad duo incommoda, scilicet, quod codem disserunt probaret & inferiorem Angelum non posse naturaliter videre superiorem prout in se est, & intellectum creatum etiam perfutum lumine gloriar, non posse videre Deum. Hac autem incommoda non sequuntur, ut constabit facile ex solutionibus aliarum difficultatum, quæ propositæ sunt: Et inter easdem soluendum attingemus alias rationes, quæ ad dictam veritatem confirmandam ab alijs adduci solent; nobis tamen minus efficaces esse videntur,

Responso ad primam difficultatem.

A D primâ ergo difficultate respondetur, multū spectare ad excellētiā Dei, quod sit hoc modo inuisibilis a creatura, quia hoc est

argu-

XVIII.
Spiritua, les substa-
tia quod
proprio-
tatu obie-
ctum sibi
videlicent,

XIX.

XX.